

© Ros Ribas (fotos d'assaig)

American Buffalo

de **David Mamet**

direcció **Julio Manrique**

Teatre Lliure (Espai Lliure): del 14 de gener al 14 de febrer

American Buffalo

de **David Mamet** direcció **Julio Manrique**

intèrprets

Ivan Benet Don / **Pol López** Bob / **Marc Rodríguez** Teach
amb la col·laboració d'**Andrew Tarbet** com a locutor de ràdio

traducció de l'anglès **Cristina Genebat** / escenografia **Lluc Castells** amb la col·laboració d'**Irene Martínez** / util·leria **Marta Castells** / vestuari **Maria Armengol** / caracterització **Ignasi Ruiz** / il·luminació **Jaume Ventura** / espai sonor **Dani Aznar** / vídeo **Marc Lleixà**

ajudant de direcció **Norbert Martínez** / alumna en pràctiques de direcció de l'Institut del Teatre **Judith Pujol**

i els equips del **Teatre Lliure**

producció **Teatre Lliure**

agraïments **Nau Ivanow**

espectacle en català

durada aproximada 1h. 45' sense pausa

col·loqui **24/01/10**

Assaig Obert sobre *American Buffalo*: **Catalan Buffalo**, dramaturgia i direcció **Carles Fernández Gíua**. Dies 22 i 29 de gener i 5 de febrer a les 18h. Entrada lliure.

horaris

de dimecres a divendres a les 21h.
dissabte a les 17:30h. i a les 22h.
diumenge a les 18:30h.

preus

dimecres dia de l'espectador 15€
resta de dies 24€
amb descompte (excepte dia de l'espectador) 19€

American Buffalo es va estrenar al Goodman Theatre de Chicago el 23 de novembre de 1975 i se'n van fer 12 funcions. Va dirigir l'espectacle **Gregory Mosher** i el repartiment va estar format per **William H. Macy** (Bobby), **Bernard Erhard** (Walter "Teacher" Cole) i **J.J. Johnston** (Donny Dubrow).

El 1977 es va estrenar a Broadway, sota la direcció d'**Ulu Grosbard**, amb **Robert Duvall** (Teach), **Kenneth McMillan** (Donny) i **John Savage** (Bobby), i va tornar als escenaris de Broadway, en muntatges successius protagonitzats per **Al Pacino**, del 1981 al 1984.

Se n'han fet infinitat de versions arreu del món. A Catalunya el va estrenar La Gàbia de Vic el 1993 sota la direcció de **Jordi Mesalles**, amb **Ramon Vila**, **Francesc Pérez** i **Joan Anguera**.

El 1996 se'n va fer una adaptació cinematogràfica dirigida per **Michel Corrente**, amb **Dennis Franz** (Don), **Sean Nelson** (Bobby) i **Dustin Hoffman** (Teach).

L'octubre de 2008 es va remuntar al Belasco Theatre de Broadway, dirigit per **Robert Falls** i protagonitzat per **John Leguizamo**, **Cedric the Entertainer** i **Haley Joel Osment**.

més informació:

<http://www.ibdb.com/show.php?id=1516>

<http://www.imdb.com/title/tt0115530/>

http://thattheatresite.com/library/showpages/show_302.html

<http://www.playbill.com/index.php>

<http://www.youtube.com/watch?v=r4v9PH9-AP4>

<http://www.youtube.com/watch?v=mCPDJLlupls&feature=related>

Notes del director sobre *American Buffalo*

Sento una gran admiració pel David Mamet. Algunes de les seves obres em semblen senzillament magistrals. També m'interessen els seus assajos i textos teòrics, especialment els que parlen del món del teatre. Fa tres anys em vaig tancar durant un estiu amb dos actors en un teatre per a assajar *Els Boscos*, una altra de les seves tragèdies. Vam aprendre que “entendre l’obra” era “muntar-la”. I que no era un treball fàcil. Però sí apassionant. El mateix Mamet cita Stanislavski quan li pregunten com s’han de posar en escena les seves obres: “...*si un director ha de fer alguna cosa interessant amb el text, això vol dir que no entén el text. Així doncs, d’acord amb Stanislavski, aquesta seria la meva màxima: no siguis interessant.*” I afegeix que: “*Cal concentrarse en allò que volen els personatges. Però, si sorgeix el dubte, millor no fer res. Les meves obres en realitat no requereixen, ni tampoc no aguanten, gaire inventiva*”. Espero evitar caure en la humana temptació (i tan pròpia dels directors de teatre) de fer-me l’interessant aprofitant-me d’un material tan bo com és *American Buffalo*. No crec que calguin idees espectaculars o originals o sorprenents per encarar aquest treball. Crec que s’ha d’entendre l’obra a fons, comprometre’s a fons amb el recorregut dels personatges i, finalment, explicar d’una forma simple, precisa, lúdica i honesta allò que l’obra explica. I què explica?

American Buffalo és una tragèdia clàssica, el protagonista de la qual, el Donny Dubrow, propietari d’una botiga d’objectes de segona mà, alligona el seu jove aprenent, en Bob, sobre com s’ha de comportar un home autònom, fort i íntegre. El Dimoni, però, que a la peça respon al pseudònim de “Teacher”, el visita i el tempta a traïr tots els seus principis i a renunciar a una postura moral a canvi d’un suposat benefici. Al final de l’obra, Don comprendrà que ha comès un greu error. Els “actors” de la tragèdia, Don, Teach i Bob, lluiten, s’equivoquen, es contradueixen i acaben resultant, finalment, terriblement hilarants per a aquells que els observen des de fora. Es podria pensar: “*només són tres desgraciats, tres ‘xorissos’, tres aprenents de lladres planejant un robatori que fa pudor de fracàs des del principi*”. Però la virtut de Mamet és fer que, en aquests tres pobres diables, ens hi puguem reconèixer tots. *American Buffalo* és una obra moral, una tragicomèdia extraordinàriament ben construïda i dialogada i plena de vigor, plena de veritat. Espero que sabrem fer emergir aquest vigor i aquesta veritat. Com fan Don i Teach quan preparen el seu gran “cop”, el robatori de la moneda amb el búfal americà, hi posarem tot el nostre desig i tota la nostra voluntat. I, amb la moneda, ja veurem què passa. Potser, al cap i a la fi, tampoc no valia tant com Don i Teach es pensaven.

Julio Manrique

David Mamet

Autor dramàtic, guionista i director de cinema nord-americà. Va estudiar teatre al Neighbourhood Playhouse School of Theatre. Les seves primeres peces – *Lakeboat* i *Duck Variations* (1970) - recorden el teatre d'Edward Albee i evidencien el seu talent pel diàleg i per l'ús del registre col·loquial. El 1974, amb *Sexual Perversity in Chicago*, obté el Jefferson Award, i el 1975 aconsegueix triomfar a Broadway amb *American Buffalo*. Aquesta peça, muntada per Al Pacino el 1980 i representada al National Theatre de Londres, el dona a conèixer internacionalment. *Life in the Theatre* (1977), i *The Water Engine* (1977) consoliden la seva trajectòria en el món del teatre i de la ràdio. Paral·lelament, també desenvolupa la seva activitat com a guionista de televisió i de cinema.

Com a director de cine debuta amb *The House of Games* (1985). Després del relatiu fracàs teatral d'*Edmond* (1982), el 1984 obté el premi Pulitzer de teatre amb *Glengarry Glen Ross*, una sàtira sobre el negoci immobiliari que portarà al cinema el 1992. Després de treballar amb Brian de Palma i Ron Silver, també el 1992 estrena *Oleanna*, una peça controvertida sobre la lluita entre generacions i sexes amb la qual obté l'èxit internacional. El 1994 fa l'adaptació de l'*Oncle Vània*, de Txèkhov, que servirà de base per al guió de *Vanya on 42nd Street*, de Louis Malle. En els darrers deu anys, la seva activitat teatral i cinematogràfica ha estat constant. En destaquen les adaptacions per al cinema d'*American Buffalo* (1996), *The Spanish Prisoner* (1997) i *The Winslow Boy* (1999), de Terence Rattigan, i els films *Ronin* (1998), *State and Main* (2000), *Heist* (2001) i *Spartan* (2004). Són del 2006 els films *Whistle* i *Joan of Bark: The Dog that Saved France*, i la sèrie de televisió *The Unit*, de la qual és productor. Al 2008 va escriure el guió i dirigir *Red Belt* i ha escrit dos guions més per a pel·lícules en procés de creació com ara *Come Back to Sorrento* i *The prince of Providence*.

També ha publicat diversos llibres com ara *The Old Religion* (1997), una novel·la sobre el linchament de Leo Frank; *Five Cities of Refuge: Weekly Reflections on Genesis, Exodus, Leviticus, Numbers and Deuteronomy* (2004), un comentari de la Torah, juntament amb el rabi Lawrence Kushner; *The Wicked Son* (2006), un estudi sobre l'autoodi jueu i l'antisemitisme; i *Bambi vs. Godzilla*, severs comentaris sobre el món dels negocis cinematogràfics.

més informació:

<http://mamet.eserver.org/>

<http://www.huffingtonpost.com/david-mamet/>

Julio Manrique

Llicenciat en dret per la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, cursa els tres cursos oficials d'Interpretació a l'Institut del Teatre de Barcelona, després de quatre anys de formació a l'Aula de Teatre de la Universitat Pompeu Fabra i el Col·legi del Teatre de Barcelona. Fa un curs de treball sobre l'obra de William Shakespeare organitzat per la Unió de Teatres d'Europa, a càrrec de Bruce Meyers.

S'estrena professionalment el 1994 sota la direcció de Josep Maria Mestres (*Enemic de classe*), amb qui ha treballat en diversos muntatges (*Klowns*, *Salvats*, *Fashion Feeling Music*, *Romeo i Julieta*). Des d'aleshores ha treballat també amb Rafel Duran (*L'alfabet de l'aigua*, *Perifèria Koltès*, *Dia de partit*), Tamzin Townsend (*Macbeth*), Joan Anton Gómez (*Bunyols de quaresma*), Joan Ollé (*Así que pasen cinco años*) i Calixto Bieito (*Mesura per mesura*). Els seus darrers muntatges han estat *Terra Baixa*, dir. Ferran Madico; *Ànsia* (Premi de la Crítica de Barcelona) i *El pes de la palla*, dir. Xavier Albertí; *Far Away*, dir. Peter Brook; *The bug (el virus)*, dir. David Selvas, *Salamandra*, dir. Toni Casares, i *Titus Andrònic* (Premi de la Crítica de Barcelona) i *Juli Cèsar*, dir. Àlex Rigola. El 2004 va estrenar una peça seva, *El miedo y la música*, al STI-CC. També ha participat en les sèries televisives *Nissaga: l'herència*, *Temps de silenci* i *Porca Misèria*, i a les telemovies *Valèria* i *L'estratègia del cucut*, de Sílvia Quer; *Delta*, d'Oriol Ferrer i *Coses que passen*, de Sílvia Munt. Actualment, participa a la sèrie *Infidels*, de TV3. En cinema destaca la seva participació a *Soldados de Salamina*, de David Trueba i a *Febrero*, de Sílvia Quer. Ha participat també a *En Pólvora*, d'Àngel Guimerà, dir. Sergi Belbel i, com a director, *Els boscos*, de David Mamet, a la Sala Beckett, al 2006.

Pel Festival Barcelona Grec de 2006 va participar a *Arbusht* un text de Paco Zaroso dirigit per Àlex Rigola i el 2007 entra a formar part de la companyia Teatre Lliure on ha participat en l'explotació en gira d'*Otel·lo*, *European House* i ha format part també dels repartiments de *La torre de La Défense*, amb direcció de Marcial di Fonzo Bo, i de *2666* de Roberto Bolaño amb adaptació de Pablo Ley i Àlex Rigola (2007). Amb *La forma de les coses*, es va estrenar com a director al Teatre Lliure, i va rebre els premis Butaca 2006/7 al millor espectacle de petit format i a la millor direcció. El 2009 dirigeix *Product*, de Mark Ravenhill, a la Sala Beckett de Barcelona i, com a actor, estrena *Hamlet*, sota la direcció d'Oriol Broggi, a la Biblioteca de Catalunya. Per aquest treball, rep el premi de la crítica de la temporada 2008/9 a la millor interpretació masculina.

els intèrprets

Ivan Benet

Llicenciat en Art Dramàtic, en l'especialitat d'interpretació, per l'Institut del Teatre de Barcelona (Premi Extraordinari del curs 1994-1998). És becat pel Teatre Lliure per participar en dos *work in progress* dirigits pel director holandès Johan Simons i per la directora romanesa Caterina Buzoianu. També ha fet cursos a l'International Theater Academy Ruhr (Alemanya), amb Franco di Francescantonio, i a la Hoges School voor de Kunsten d'Amsterdam (Holanda).

Treballa regularment des de 1996. Ha participat en nombrosos espectacles teatrals com ara *L'alfabet de l'aigua*, escrit i dirigit per Rafel Duran al 96; *Amadeus*, d'Àngel Alonso (98-99); *Cantonada Brossa*, de Joan Brossa amb diversos directors (1999); *Els tres mosqueters*, amb versió i direcció de Pep Anton Gómez (1999-2001); *Jordi Dandín*, dir. Oriol Broggi (1999); *Violació de límits*, de Manuel de Pedrolo, dir. Joan Castells (2000); *Titus Andrònic*, dir. Àlex Rigola (2000); *La mare coratge i els seus fills*, dir. Mario Gas (2000); *Escenes d'una execució*, de Howard Barker, dir. Ramon Simó (2002); *El somni d'una nit d'estiu*, dir. Àngel Llàcer (2002); *Do'm* d'Enric Casasses, dir. Albert Mestres (2003). Ha participat en altres espectacles d'Àlex Rigola i ha fet la gira estatal i internacional de *Juli Cèsar* (2004-2005), *Santa Joana dels escorxadors* (2004-2006), *Ricard 3er.* (2005-2006) i *European House* (2005-2006). Ha protagonitzat, també, *Gorda*, de Neil LaBute (06-07), dir. Magda Puyo, *El Senyor Perramon*, de J. Mª de Sagarra, dir. Joan Anton Rechi (07-08), i a *Hedda Gabler* de Henrik Ibsen, dir. Pau Carrió (07-08) i *Yvonne, princesa de Borgonya* amb direcció de Joan Ollé. Durant el 2008 va formar part del repartiment d'*Un dia. Mirall trencat* de Mercè Rodoreda amb direcció de Ricard Salvat, *El àngel exterminador* de Luis Buñuel amb direcció de Joan Ollé i *La dama de Reus* amb direcció de Ramón Simó. Va interpretar Josep Pla de jove al *Quadern Gris* dirigit per Joan Ollé i estrenat al Festival Bcn Grec 09 i ha format part del repartiment de *El jardí dels cinc arbres* de Salvador Espriu amb direcció també d'Ollé. A banda del teatre, Ivan Benet també ha format part del repartiment de sèries de televisió com *Laberint d'ombres* (TV3, 1998), *Temps de silenci* (TV3, 2001), *Porca misèria* (TV3, 2004), *13 rue* i *Càsting* per a la XTVL el 2007 i *Ventdelplà* (TV3, 2008).

Marc Rodríguez

Debuta com a actor de teatre el amb *València*, de Paco Zarzoso, dir. Rafel Duran, amb qui treballa més endavant a *Una vida al teatre*, de D. Mamet, i *La dama enamorada*, de J. Puig i Ferrater. Ha estat dirigit per Joan Raja (*L'inspector*, de N. Gògol), Àlex Rigola (*Titus Andrònic*, *Juli Cèsar*, de W. Shakespeare, *El buñuelo de Hamlet* i *Días mejores*), Carme Portaceli (*El retorn al desert*, de B-M Koltès, i *Hamlet-Machine*, de H. Müller) i Josep Maria Mestres (*Romeo i Julieta*, de W. Shakespeare), entre d'altres. Darrerament ha participat en *Obra vista*, de Jordi Prat i Coll i a *En Pólvora*, d'Àngel Guimerà, dir. Sergi

Belbel. En televisió ha col·laborat a les sèries *Nissaga*, *L'herència*, *7 de notícies*, *Pagats per riure*, *Jet lag*, *Majoria absoluta*, *Porca misèria* i *El pulso*, i a les pel·lícules *Freetown*, de Javier Arazola, *Delta*, d'Oriol Ferrer i *Rapados*, de Roman Parrado. Ha fet també cinema en dues ocasions: *Salvador*, dir. Manel Hueriga, i *Tu vida en 65 minutos*, dir. Maria Ripoll. El 2004 també va treballar a les ordres de Julio Manrique al seu primer espectacle com a autor i director, *El miedo y la música*, estrenat al Sitges Teatre Internacional.

Pol López

Actualment està cursant el quart any de la llicenciatura d'Interpretació, en l'especialitat de text, a l'Institut del Teatre i ha fet diversos cursos al Col·legi del Teatre.

Tot i la seva joventut, ja ha treballat al món publicitari protagonitzant spots i campanyes. En cinema ha format part del repartiment de la pel·lícula de Paco Mir *Lo mejor que le puede pasar a un cruasán* (2003) i ha tingut un paper protagonista al curtmetratge *Primo* (dir. Mikel Gurrea, 2008).

En teatre ha participat en nombrosos tallers de l'Institut i en muntatges amateurs. Professionalment, debuta amb l'obra *Ran del camí* d'A. Thèkhov (dir. Joan Castells, 2002) i ha actuat en la lectura dramatitzada de la obra *Plastilina* de Marta Buchaca a la Sala Beckett (2007). Des del 2004 forma part de la companyia de teatre Gog i Magog (amb aquesta companyia va protagonitzar l'espectacle *Freaks*) i és soci i fundador de l'associació cultural La Trama.